

СТАНОВИЩЕ

На дисертация на тема:

"ВЛИЯНИЕ НА СОЦИАЛНИЯ ПРЕСТИЖ НА УЧИТЕЛСКАТА ПРОФЕСИЯ ВЪРХУ ПРОФЕСИОНАЛНАТА МОТИВАЦИЯ НА УЧИТЕЛИТЕ"

Автор: Юлия Мичурин, докторант на самостоятелна подготовка към Катедра

„Психология“ във ВСУ „Чернорзец Храбър“

за присъждане на образователна и научна степен “доктор”

Област на висше образование: 3. Социални, стопански и правни науки, Професионално

направление: 3.2 Психология /Педагогическа и възрастова психология/

Научни ръководители: проф.дн Николай Колишев и доц. д-р Йоана Недялкова

1. Данни за докторанта и за докторантурата.

Юлия Мичурин е завършила бакалавърска степен в езиков факултет – английски език, по-късно е завършила магистърска степен в сферата на образованието. Докторант е на самостоятелна подготовка към ВСУ, Катедра „Психология“. Трудовата ѝ кариера е свързана с работата ѝ в училище и експерт в образователната среда. Притежава и множество сертификати в разнообразни форми на обучение, както е посочила в автобиографията си.

От получената документация на докторантката на свободна форма на обучение към Катедра „Психология“ на ВСУ, заявявам, че предложените за рецензиране документи са прецизно изготвени и по процедурата не се констатира нарушение, съгласно Нормативната база за придобиване на научни степени в Р България и във ВСУ и е изпълнила заложените дейности в ИУП. Покрити са минималните изисквания по наукометричните показатели за докторанти в България.

2. Данни за дисертацията и автореферата.

Актуалността на темата е неоспорима. Учителската професия от Древността до днес е една от най-оспорваните в социалното пространство – крайни са и позициите по отношение на учителския труд – от пълно отричане, до пълна подкрепа. Социалният статус на учителите е гаранция за техния успех или неуспех, за резултатите в трудовата им дейност, отнася се до морала на ученици, родители, до удовлетвореността или неудовлетвореността от взаимодействието между учители и ученици, от една страна, между учители и родители, от друга и от трета – учители и общност.

Дисертацията е с обем от 220 страници, от които 190 – основен текст, 14 страници – библиография, 16 страници – приложения. Използваната литература включва 153 публикации: 143 на английски, 7 на иврит, 3 на български, релевантни на избраната проблематика.

Дисертацията е структурирана в увод, четири глави, резюме, заключение, списък на използваната литература и приложение. Това е класическа структура, която сама за себе си е гаранция за успех.

В съдържателно отношение текстът е структуриран според изискванията за такъв тип научна разработка, налице са всички компоненти на едно добре оформено и изпълнено изследване, което е достатъчно представително като извадка, като подбор на инструментариум и с изключително богата психологическа обоснованост.

В **увода** докторантката е заложила актуалността на проблема, социалната му значимост и мотивацията за избор на темата, като прецизно са формулирани целта, задачите, хипотезата на научното проучване и инструментариума. Обвързаността на научния интерес с практическа работа предполага и разработка, която е ценна за практическата работа на учителите.

В първа глава: „ТЕОРЕТИЧЕН АНАЛИЗ НА СОЦИАЛНИЯ ПРЕСТИЖ И ФАКТОРИТЕ, КОИТО ФОРМИРАТ И ВЛИЯТ ВЪРХУ СОЦИАЛНИЯ СТАТУС И СОЦИАЛНИЯ ПРЕСТИЖ НА УЧИТЕЛСКАТА ПРОФЕСИЯ” докторантката ни запознава подробно положението на учителите в Израел, със социалния им престиж изобщо с обяснителните модели за статус и престиж, като се акцентира върху историческото и съвременното състояние на проблема. Още в първата глава докторантката се спира на някои насоки за подобряване на социалното положение на учителите в обществото, което определям като добра завършеност на главата.

Втората глава: „ТЕОРЕТИЧЕН АНАЛИЗ НА ПРОФЕСИОНАЛНАТА МОТИВАЦИЯ НА УЧИТЕЛИТЕ” ни запознава с теориите за мотивацията и мотивационните модели за упражняване на професията на учителите. Заострен е фокусът към факторите, които мотивират учителите за изпълнение на професионалните им задължения. Съвсем резонно е подчертана взаимовръзката между мотивация и социален престиж. В тази глава се натъквам и на отношението на автора към интерпретирания проблем.

Третата глава: „ИЗСЛЕДВАНЕ НА ПРЕДСТАВИТЕ ЗА СОЦИАЛНИЯ ПРЕСТИЖ НА УЧИТЕЛСКАТА ПРОФЕСИЯ. ИЗСЛЕДВАНЕ НА ПРОФЕСИОНАЛНАТА МОТИВАЦИЯ НА УЧИТЕЛИТЕ.“ представлява план-програма за емпирично изследване, издържано в традициите на добре организирани и реализирани такива. Представителността на извадката, комплексното проучване /въпросници за учители, граждани – по-скоро като нагласи и стереотипи/ предполага и реалистичност на резултатите.

Четвъртата глава: „ИЗСЛЕДВАНЕ НА ВРЪЗКАТА МЕЖДУ СОЦИАЛНИЯ ПРЕСТИЖ И ПРОФЕСИОНАЛНАТА МОТИВАЦИЯ“

възприемам като логично продължение на предходната и аз бих я обединила с трета, тъй като тя внася конкретика в предходното изследване.

Авторефератът напълно съответства на дисертационната разработка и в синтезиран вид презентира основните моменти от съдържанието на дисертацията.

3. Научни приноси.

Формулираните от докторантката приноси за дисертационния труд приемам напълно и коментирам по следния начин:

1. Систематизирани са и са научно аргументирани основни теоретични психологически обяснителни модели за същността и разбирането на мотивация за работа в една от най-оспорваните професии – учителската, с което са допълнени теоретичните разработки, още повече, че мотивацията е обвързана със социалния престиж на учителската работа.

2. Разработени са надеждни изследователски инструменти за установяване на социалния статус на учителската професия в съзнанието на учителите и в общественото съзнание. Разработен е и надежден инструмент за диагностика на равнището на професионална мотивация на учителите, който отговоря на изискванията за приложение и в други подобни изследвания.

3. Проведено е задълбочено изследване, което има комплексен характер и което достатъчно обстойно доказва допусканията и изследователските търсения на автора за взаимовръзката между мотивация и социален престиж на учителите.

4. Установена е значима зависимост между представата за социалния статус на учителската професия в общественото съзнание и равнището на професионална мотивация на учителите, което е позволило на автора да направи реални препоръки за подобряване на социалния статус на

учителите в обществото и да повиши тяхната мотивация за изпълнение на професионалните им ангажименти.

4. Бележки, въпроси, препоръки.

Нямам забележки по дисертационния труд, но имам препоръка и тя е да популяризира на научната си разработка, да я издаде като книжно тяло, тъй като ще бъде полезна, както за специалисти в сферата на образованието, така и за по-широката аудитория от читатели, тъй като учителската професия е една от най-необходимите за обществото.

5. Публикации и участия в научни форуми.

Докторантката има 3 публикации, които напълно съответстват на темата на дисертационното изследване и са публикувани в престижни специализирани издания. Излезли са от печат.

6. Заключение.

На основата на гореизложения анализ на дисертацията на Юлия Мичурин на тема: **„ИЗСЛЕДВАНЕ НА ВЪЗПРИЯТИЯТА НА РИСКОВИТЕ ГРУПИ УЧЕНИЦИ, ЗАСТРАШЕНИ ОТ ОТПАДАНЕ И ВЪЗМОЖНОСТИ ЗА ПРОМЯНА”** давам своята ПОЛОЖИТЕЛНА оценка за труда и убедено препоръчвам на уважаемото Научно жури да даде положителна оценка на Юлия Мичурин –докторант на свободна форма на обучение към ВСУ „Черноризец Храбър“ и да присъди образователната и научна степен „ДОКТОР” в област на висше образование: 3. Социални, правни и стопански науки, Професионално направление: 3.2. Психология /Педагогическа и възрастова психология/.

20.07.2025г.
Гр.В.Търново

Изготвил становище:
/проф.дн Кр.Петрова/